

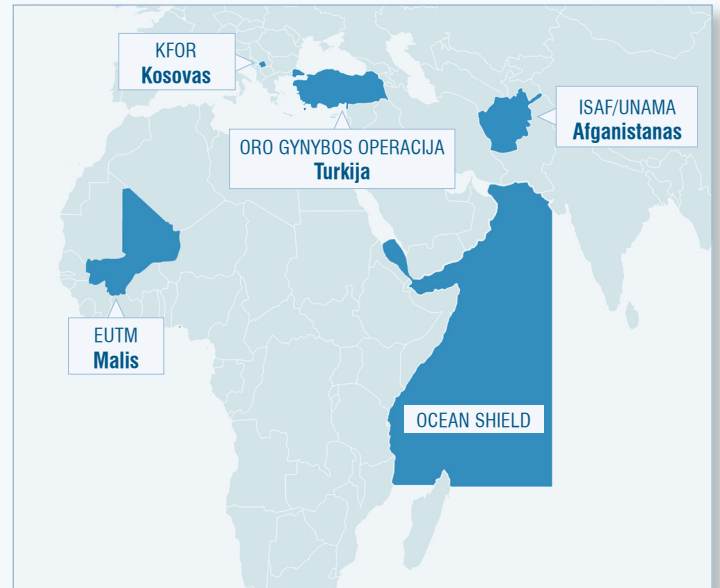
Lietuvos dalyvavimas tarptautinėse operacijose

Lietuvos kariuomenė tarptautinėse operacijose dalyvauja nuo 1994 metų. Lietuvos Respublikos Seimas, priimdamas nutarimą, suteikia mandatą Lietuvos kariuomenei dalyvauti tarptautinėse operacijose. Lietuvos karinis indėlis priklauso nuo konkrečios operacijos poreikių ir turimų karinių pajėgumų. Seimo mandatas 2014–2015 m. patvirtino dalyvavimą:

- NATO operacijoje Afganistane (iki 200 karių ir civilių);
- NATO operacijoje Kosove (iki 5 karių ir civilių);
- NATO kovos su piratavimu operacijoje „Vandenyno skydas“ (iki 30 karių ir civilių);
- ES kovos su piratavimu operacijoje ATALANTA (iki 30 karių ir civilių).

Krašto apsaugos ministro įsakymu Lietuvos kariai taip pat siunčiami į tarptautinių organizacijų mokymo, patariamąsias misijas krizių regionuose:

- ES karinio mokymo misija Malyje (3 kariai);
- JT paramos misija Afganistane UNAMA (1 karininkas).

Vykstančios operacijos

Malis

ES mokymo misijoje Lietuvos kariniai instruktoriai apmoko Malio karines pajėgas. Lietuvos kariai tarnauja bendroje mokymo grupėje kartu su Švedijos, Suomijos, Latvijos ir Estijos kariais.

- **Nuo 2013 m. kovo mėn.** ES karinio mokymo misijoje (angl. EUTM Mali) dalyvauja 2 Lietuvos kariniai instruktoriai.
- **Nuo 2013 m. rugpjūčio mėn.** EUTM Mali štabe tarnauja Lietuvos karininkas.

Kosovas

Lietuvos karininkas koordinuoja NATO KFOR personalo ir krovinių transportavimą.

- **Nuo 2014 m. birželio mėn.** transporto specialistas tarnauja KFOR Jungtinėje logistikos paramos grupėje Prištinoje.

Turkija

2013 m. sausio 26 d. NATO dislokavo papildomas oro gynybos priemonės Turkijoje, remdamasi šios šalies prašymu sustiprinti oro erdvės apsaugą dėl įvykių Sirijoje.

- **Nuo 2014 m. balandžio mėn.** 5 Lietuvos kariniai ryšių specialistai, kurie yra dalis NATO perdislokuojamo ryšių ir informacinių sistemų modulio (PRISM), tarnauja Nyderlandų oro gynybos vienetė. Lietuvos kariai užtikrina oro gynybos vieneto ryšį su NATO vadavietėmis.

Indijos vandenynas

NATO prisideda prie tarptautinių pastangų atgrasyti ir sutrukdyti piratų atakas – nuo 2008 m., vykdant operaciją „Vandenyno skydas“, saugomi laivai ir gerinama saugumo situacija operacijos regione.

- **Nuo 2014 m. gegužės mėn.** Lietuvos žvalgybos karininkas tarnauja Danijos kariniame laive, kuris vykdo operacijos vadavietės funkcijas.

Afganistanas

Pagrindinis Lietuvos kontingento tikslas – apmokyti ir parengti Afganistano nacionalines saugumo pajėgas savarankiškai užtikrinti saugumą ir vykdyti priskirtas užduotis. Šiuo metu Lietuvos kariai pataria Afganistano specialiųjų pajėgų vienetui ir Afganistano kariuomenės Oro pajėgų grupei.

- **Nuo 2007 m.** Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgų (SOP) eskadronas dislokuotas NATO Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (angl. ISAF) operacijoje Afganistano pietuose.
- **Nuo 2011 m.** pradžios Kandaharo provincijoje veiklą vykdo Lietuvos vadovaujama tarptautinė Oro pajėgų mokymo grupė. Iki šiol joje tarnavo jau 51 Lietuvos karys. ISAF operacijoje taip pat dalyvauja nacionalinis paramos elementas, štabų karininkai, LR specialiosios misijos apsaugos grupė (iš viso apie 40 karių).
- **Nuo 2013 m. rugsėjo mėn.** JT paramos misijoje (angl. UNAMA) tarnauja Lietuvos karininkas.

Lietuvos karių misijos Afganistane 2002–2013 m.

2002–2006 m. 162 kariai dalyvavo JAV vadovaujamoje operacijoje „Tvirta taika“.

2007–2008 m. Lietuvos karininkas tarnavo JT paramos misijoje UNAMA.

2005 m. birželio mėn. įsteigta Lietuvos vadovaujama Goro provincijos atkūrimo grupė (PAG). 2013 m. rugpjūčio mėn. PAG perdavė atsakomybę už provincijos saugumą Afganistano nacionalinėms saugumo pajėgoms ir baigė dalyvavimą misijoje. Iš viso misijoje dalyvavo daugiau kaip 2500 karių.

2012 m. gegužės – 2013 m. rugpjūčio mėn. Goro provincijos admi-

nistraciniame centre Čagčarane veiklą vykdė Karinių patarėjų grupė (iš viso 36 kariai), kuri apmokė Afganistano nacionalinės armijos karius.

2012 m. lapkričio – 2013 m. rugpjūčio mėn. Operacijų koordinavimo centro mokymo grupė konsultavo ir apmokė Goro provincijos operacijų koordinavimo centro pareigūnus. Grupėje tarnavo 16 karių.

2010–2012 m. veiklą vykdė Lietuvos vadovaujama Policijos operacinė mokymo ir sąveikos grupė, kuri 2012 m. gegužės mėn. reorganizuota į Policijos patarėjų grupę ir veikė iki lapkričio mėn. (iš viso 40 karių). Abi grupės apmokė ir patarinėjo Afganistano nacionalinei policijai.

Pasibaigusios operacijos

Kosovas

NATO vadovaujama operacija Kosove (KFOR) vyksta nuo 1999 m. vadovaujantis JT rezoliucija Nr. 1244.

- **2012 m. gruodžio – 2013 m. gruodžio mėn.** operacijos štabe Prištinoje tarnavo logistikos specialistai. Rotuoti 4 kariai.
- **1999–2009 m.** tarptautinėje NATO vadovaujamoje KFOR operacijoje „Joint Guardian“ dalyvavo daugiau kaip 800 Lietuvos karių.
- **2008 m. birželio – 2009 m. gruodžio mėn.** 14 karių tarnybą atliko NTT-K (angl. NATO Training Team Kosovo) misijoje.
- **2001 m. balandžio – 2003 m. liepos mėn.** Lietuvos transportinis orlaivis An-26, įgula ir priežiūros personalas dalyvavo NATO vadovaujamose KFOR/SFOR operacijose Bosnijoje ir Hercegovinoje bei Kosovo provincijoje (iš viso 98 kariai).
- **1998 m. gruodžio – 1999 m. kovo mėn.** 3 kariniai stebėtojai tarnybą atliko ESBO verifikacijos misijoje Kosove.

Somalis

- **2013 m. liepos–gruodžio mėn.** ES kovos su piratavimu operacijoje ATALANTA iš viso dalyvavo 19 Lietuvos karių – autonominė laivo apsaugos grupė (16 karių), karininkas Nyderlandų štabo laive, 2 logistikos specialistai Džibutyje.

Centrinės Afrikos Respublika

- **2014 m. balandžio – gegužės mėn.** Prancūzijos operacijoje „Sangaris“ Centrinės Afrikos Respublikoje dalyvavo karinis orlaivis „Spartan“ su 10 karių įgula.

Irakas

Tarptautinėje operacijoje „Irako laisvė“ (angl. „Iraqi Freedom“) Irake Lietuva dalyvavo 2003–2011 m.:

- **2003 m. balandžio – spalio mėn.** 8 Lietuvos kariuomenės logistikos specialistai ir 4 karo medikai pradėjo Lietuvos dalyvavimą operacijoje Irake. Užduotis – prižiūrėti sąjungininkų transportinius lėktuvus ir teikti medicinos pagalbą vietos gyventojams.
- **2003 m. birželio – 2008 m. rugpjūčio mėn.** savo misiją Jungtinės Karalystės (JK) vadovaujame sektoriuje Danijos bataliono sudėtyje ir JAV vadovaujame sektoriuje Al Kuto mieste atliko LITCON (angl. Lithuanian Contingent) būriai (iš viso 570 karių).
- **2003 m. rugpjūčio – 2006 m. sausio mėn.** Lenkijos vadovaujame sektoriuje Lenkijos kontingento sudėtyje Al Hilos ir Al Kuto miestuose misiją vykdė LITDET (angl. Lithuanian Detachment) būriai (iš viso 245 kariai).
- **2003 m. lapkričio – 2008 m. rugpjūčio mėn.** JK vadovaujamos daugianacionalinės divizijos štabe UK MND (SE) Basros mieste tarnybą atliko 34 štabo karininkai.
- **2004 m. sausio – 2008 m. rugpjūčio mėn.** Lenkijos vadovaujamos daugianacionalinės divizijos štabe Ad Divanijos mieste tarnybą atliko 23 kariai ir 15 štabo karininkų.
- **2003 m. rugsėjo – 2008 m. gruodžio mėn.** iš viso 21 Lietuvos karys ir štabo karininkai tarnybą atliko korpuso ir aukštesnio lygmens koalicijos štabuose CJTF, MNF-I, MNSTC-I CAFTT, MNC-I.
- **2005 m. vasario – 2011 m. gruodžio mėn.** iš viso 41 Lietuvos karys vykdė NATO mokymo misiją.

Kroatija

- **1994 m. rugpjūčio – 1996 m. vasario mėn.** tarptautinėje JT operacijoje UNPROFOR Kroatijoje Danijos bataliono sudėtyje dalyvavo Lietuvos taikdarių būriai LITPLA (angl. Lithuanian platoon) (iš viso 90 Lietuvos karių). **Tai buvo pirmoji Lietuvos tarptautinė operacija.**

Bosnija ir Hercegovina

- **1996 m. vasario – rugpjūčio mėn.** Lietuvos būrys LITPLA-4 dalyvavo NATO IFOR operacijoje „Operation Joint Endeavour“ (iš viso 34 kariai).
- **1996 m. spalio – 2000 m. kovo mėn.** NATO SFOR operacijoje „Operation Joint Guard/Operation Joint Forge“ Bosnijoje Šiaurės Europos šalių ir Lenkijos brigados, Danijos bataliono sudėtyje tarnybą atliko LITCOY, LITPLA ir BALTCON vienetai (iš viso 471 karys). 2000 m. kovo – 2003 m. vasario mėn. NORDPOL kovinėje grupėje Danijos bataliono sudėtyje tarnybą atliko BALTCON vienetas (iš viso 177 kariai).
- **2003 m. vasario – 2004 m. lapkričio mėn.** 1 karys tarnavo NATO SFOR JAV brigados štabe.
- **2004 m. lapkričio – 2010 m. gruodžio mėn.**, kai ES perėmė iš NATO vadovavimą operacijai Bosnijoje ir Hercegovinoje, 12 Lietuvos štabo karininkų dalyvavo ES operacijoje ALTHEA.

Gruzija

- **2007 m. balandžio – 2009 m. liepos mėn.** laikotarpiu 5 kariniai stebėtojai dalyvavo JT Karinių stebėtojų misijoje UNOMIG Gruzijoje.
- **2000 m. birželio – 2005 m. gegužės mėn.** laikotarpiu 9 kariniai stebėtojai dalyvavo ESBO Sienos stebėjimo misijoje Gruzijoje.
- **2005 m. gegužės – 2007 m. birželio mėn.** 1 karinis specialistas dalyvavo ESBO misijoje apmokant Gruzijos pasieniečius.

Albanija

- **1999 m. gegužės – rugsėjo mėn.** 10 Lietuvos karių (karo medikai, pagalbinis medicinos personalas, vairuotojai ir vertėjas) kartu su Čekijos karo lauko ligoninės personalu dalyvavo NATO humanitarinėje operacijoje „Allied Harbour“ Albanijoje. Karo medikai vietos gyventojams teikė medicinos pagalbą.

Makedonija

- **2003 m. balandžio – gruodžio mėn.** 1 štabo karininkas dalyvavo ES karinėje operacijoje „Concordia“.

Pakistas

- **2005 m. lapkričio – 2006 m. sausio mėn.** 10 karių su vandens valymo įrenginiais dalyvavo NATO humanitarinėje operacijoje Ispanijos bataliono sudėtyje.

Sirija

- **2012 m. birželio – rugpjūčio mėn.** 1 karinis stebėtojas dalyvavo JT Karinių stebėtojų misijoje UNSMIS Sirijoje.